

Aangezien elke geheime agent zich in bezet gebied moest voordoen als iemand die daar normaal woonde, was het wenselijk dat uit zijn kleding niet bleek dat hij uit Engeland kwam. *MI-6* zond zijn agenten soms uit in de kleding waarmee zij in Engeland gearriveerd waren; dan moest men er natuurlijk wel op letten dat zij daaraan niets hadden toegevoegd dat op een verblijf in Engeland wees. Daarbij werden in '41 door *MI-6* af en toe fouten gemaakt – Pinto althans (een niet geheel betrouwbare getuige, maar wij zien niet in waarom hij zijn verhaal volledig verzonnen zou hebben) beweerde jegens de Enquêtecommissie dat hij 'in 1941' geconstateerd had dat van drie jonge Belgen die op het punt stonden als agenten van *MI-6* uitgezonden te worden, één een das droeg met aan de achterzijde de vermelding 'Selfridge's, Oxfordstreet, London'.¹ A. H. Alblas, geheim agent van de Centrale Inlichtingendienst, werd begin juli '41 door *MI-6* uitgezonden met, aldus een vriend, 'een broek . . . die hem twee maten te groot was. Hij had verder een paar hoge Engelse schoenen met lange punten . . . Hij zag er uit als een landloper.'²

SOE kleepte zijn agenten geheel 'nieuw' aan d.w.z.: de officieren van *SOE* meenden dat de mensen in bezet Europa er haveloos bijliepen, en alle agenten kregen dus haveloze kleding aan (wat de Nederlandse agenten betrof, wist pas het BBO daar een einde aan te maken). 'Ik kreeg', aldus de geheime agent J. B. Ubbink (eind november '42 door *SOE* uitgezonden),

'een nieuw burgercostuum, jas, onderkleding, enz. Hoewel ik nog een goed Nederlands costuum bezat, werd mij niet toegestaan dit aan te trekken, daar dit naar het zeggen van een der officieren 'te Amerikaans' was . . . Ik kreeg daarom een nieuw costuum, dat op vakkundige wijze oud gemaakt moest worden door er met zandstenen overheen te veegen en het meerdere malen over een stoffige vloer te halen . . . De officieren die onze belangen moesten behartigen, waren . . . de mening toegedaan dat in Nederland niemand meer behoorlijk gekleed was.'³

Andere *SOE*-agenten kregen niet een costuum dat nieuw was, maar kledij die door *SOE* bij groothandels in afgekeurde of tweedehands kleding ingeslagen was of die *SOE* had laten vervaardigen uit partijen stoffen welke de organisatie op de kop had weten te tikken; dan kon het gebeuren dat een sabotage-agent en zijn marconist samen gedropt werden in identieke kleding. 'Wat de kleding betreft leken wij tweelingbroers', vertelde Lauwers, marconist van de sabotage-agent Thijs Taconis, aan de Enquêtecommissie.

¹ Getuige O. Pinto, *Eng.*, dl. IV c, p. 1582. ² Getuige J. A. Idema, a.v., p. 1701.

³ BNV: p.v. J. B. Ubbink (15 juni 1946), p. 4 (*Eng.* punt f, bijl. 4).